

Mr. sc.Tonči Borovac, konzervator-restaurator savjetnik, voditelj odsjeka za zidno slikarstvo i mozaik Odjela u Splitu rođen je 12.06.1963. u Splitu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je 1990. na Filozofskom fakultetu u Zadru – studiji u Splitu kao profesor likovnog odgoja i likovnih umjetnosti.

Restauratorsku praksu započeo je 1991., u tadašnjem Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Splitu, a kao vanjski suradnik u restauratorsko-konzervatorskim zahvatima na arheološkim lokalitetima u Starom Gradu na Hvaru.

Od 1994. godine radi kao restaurator u restauratorskoj radionici splitskog Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture, koja 1998. godine prelazi pod nadležnost novoosnovane institucije – Hrvatskog restauratorskog zavoda. Tijekom osamnaestogodišnjeg djelovanja u struci radio je na preko sto dvadeset različitih projekata restauracije-konzervacije zidnih slika i mozaika.

Magistarsku radnju s naslovom "Starokršćanske freske i žbuke u prostoru od Zadra do Dubrovnika – poznavanje i očuvanje" na poslijediplomskom studiju Kultura istočno jadranske obale u Dubrovniku obranio je 2003. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na Odsjeku za arheologiju. Trenutno je na poslijediplomskom doktorskom studiju na Odjelu humanističkih znanosti Sveučilišta u Zadru s temom "Arheološki lokaliteti na otvorenom – problemi propadanja i zaštite".

MOZAICI U ARCHIDAKONOVOJ I BULIĆEVOJ ULICI DIOKLECIJANOVA PALAČA, SPLIT

(sažetak)

ARCHIDAKONOVA ULICA

Primjer je lokaliteta unutar stroge gradske povijesne jezgre (Dioklecijanova palača), čini integralni dio s Dioklecijanovim podrumima, Vestibulom, katedralom Sv. Duje. Sačuvani vanjski mozaični tapet se prostire uz zapadni i sjeverni zid u širini od cca 2 m i prekinut je komunikacijom koja vodi u podrum Dioklecijanove palače. Ostatak sačuvanog dijela mozaika se nalazi i u prostoriji sjeverozapadnog ugla srednjovjekovne zgrade, današnjeg Etnografskog muzeja. Vanjski mozaik je izložen mnogim štetnim utjecajima koji su uvjetovali gubitke u izvornoj masi mozaika i destabilizirali sve njegove slojeve. Pokušaji neutraliziranja štetnih promjena na spomenutim mozaicima u nekoliko restauratorskih kampanja u periodu od 1997. do 2011. bili su nedovoljni da ih se oslobodi od svakodnevnog pretvaranja u javnu kloaku. Bezuspješno se pokušava svratiti pozornost na neadekvatnu brigu o njima i pronaći učinkovitije rješenje koje bi ih trajnije sačuvalo.

Konzervatorsko-restauratorski zahvati izvedeni su u 2 navrata, 1997. i od 2006. do danas kao dio redovitog godišnjeg programa HRZ-a.

BULIĆEVA ULICA

Podni mozaik istočnog dijela otvorenog dvorišta nalazi se ispod današnje Bulićeve ulice i niza zgrada na njezinoj istočnoj strani. Djelomično je uništen građevinskim intervencijama u ovom dijelu palače. Prema njegovim ostacima sigurno je izvorno imao bijeli vanjski obrub i unutrašnju rubnu vrpcu kao dvored od crnih kockica. Polje je jedinstveno, sa četiri paralelna niza ploha, odnosno ispunjeno kompozicijom osmorombičnih zvijezda koje međusobno zatvaraju velike kvadrate-plohe, kao i manje dijagonalno postavljene kvadrate. Unutar rombova i manjih kvadrata upisani su isti takvi, manji, motivi. Unutar većih kvadrata nižu se različiti motivi, poput svastike, četverolista, Salomonova čvora, kruga od četiri nazubljene trokuta, nazubljenih motiva rogova koji tvore Andrijin križ, te niz kombinacija motiva šahovskog polja i upisanih kvadrata sa dentikulom.

Konzervatorsko-restauratorski zahvati izvedeni su u 2 navrata, 1997. i od 2006. do danas kao dio redovitog godišnjeg programa HRZ-a.